

І. В. Алексєєв, Б. П. Потопник

Інноваційні інструменти забезпечення сталого розвитку підприємств в умовах повоєнної трансформації економіки України

Досліджено теоретико-прикладні елементи використання інноваційних інструментів у діяльності підприємств як важливий чинник забезпечення сталого розвитку в умовах повоєнної трансформації економіки України. Доведено, що цифровізація фінансового управління, зокрема впровадження хмарних технологій, автоматизованих систем бюджетування та ERP-систем, забезпечує підвищення прозорості, оперативності та ефективності управлінських рішень. Установлено, що використання зазначених інструментів сприяє скороченню витрат, оптимізації бізнес-процесів і підвищенню адаптивності підприємств до змін зовнішнього середовища. Обґрунтовано, що важливим напрямом забезпечення сталого розвитку є впровадження ESG-фінансування, яке інтегрує екологічні, соціальні та управлінські критерії у фінансову діяльність підприємств. Проаналізовано динаміку розвитку «зелених» і соціальних облігацій, а також ESG-кредитування в Україні. З'ясовано, що роль сталого фінансування в національній економіці поступово зростає. Визначено, що комплексне застосування інноваційних інструментів забезпечує підвищення конкурентоспроможності підприємств, зміцнення їхньої фінансової стійкості та формування довгострокової вартості бізнесу. Практичне значення результатів дослідження полягає в можливості використання їх для розроблення ефективних управлінських стратегій підприємств у контексті післявоєнного відновлення та інтеграції України в європейський економічний простір.

Ключові слова: інноваційні інструменти, сталий розвиток, цифровізація, фінансове управління, ESG-фінансування, підприємства, післявоєнне відновлення, конкурентоспроможність.

Формулювання проблеми. У сучасних умовах повоєнного відновлення економіки України особливою актуальністю набуває проблема трансформації традиційних моделей управління підприємствами на засадах інноваційності та сталого розвитку. Посилення мультивекторної невизначеності, обмеженість ресурсів, порушення виробничо-логістичних ланцюгів, зростання екологічних ризиків і необхідність інтеграції в європейський економічний простір зумовлюють потребу у впровадженні інноваційних інструментів, здатних забезпечити ефективне поєднання економічної результативності, екологічної відповідальності та соціальної інклюзивності. Водночас недостатньо дослідженими залишаються механізми інтеграції цифрових технологій, ESG-фінансування та інституційних інновацій у систему стратегічного управління підприємствами в умовах посткризової трансформації.

Аналіз останніх досліджень. Питаннями інноваційного розвитку підприємств в умовах нестабільності займалася низка науковців, зокрема О. Коваленко, Т. Гончарук [1], М. Петренко, Ю. Литвиненко [2], В. Мельник, І. Савченко [3], І. Дуброва, Т. Соколова [4], О. Яценко, Н. Лисенко [5], Е. Джексон [6], Д. Міллер [7], Л. Робінсон [8] та ін.

Метою статті є обґрунтування теоретико-методичних засад використання інноваційних інструментів у діяльності підприємств як важливого чинника забезпечення сталого розвитку в умовах повоєнної трансформації економіки України.

Основні результати дослідження. У контексті повоєнного відновлення національного господарства України особливою актуальністю набуває питання трансформації традиційних підходів до ведення бізнесу шляхом упровадження інноваційних інструментів, що здатні забезпечити інтеграцію принципів сталого розвитку у стратегічне та операційне управління підприємствами. Умови сучасної соціально-економічної дійсності, які характеризуються мультивекторною невизначеністю, хронічним дефіцитом фінансово-економічних ресурсів, порушенням виробничих, енергетичних і логістичних ланцюгів створення вартості, а також посиленням екологічних ризиків, зумовлюють необхідність переосмислення

організаційно-управлінських підходів до забезпечення довгострокової стійкості суб'єктів господарювання.

У зазначених умовах інноваційні інструменти відіграють важливу роль як дієвий механізм стратегічної трансформації підприємств, що дає змогу забезпечити одночасне досягнення економічної результативності, екологічної відповідальності та соціальної інклюзивності. До таких інструментів належать: цифрові платформи управління ресурсами, інтелектуальні системи аналізу даних, циркулярні моделі виробництва, «зелена» інфраструктура, ESG-фінансування та нефінансова звітність за міжнародними стандартами.

Зазначені підходи не лише сприяють підвищенню адаптивності підприємств до викликів посткризового середовища, але й формують основу для зростання довгострокової вартості бізнесу шляхом мінімізації екстерналій, диверсифікації ризиків та активізації взаємодії із широким колом зацікавлених сторін. Особливу увагу варто приділяти інтеграції Цілей сталого розвитку ООН (SDGs) у корпоративні стратегії, що забезпечує узгодженість між глобальними викликами та локальними пріоритетами економічної політики.

Основні інноваційні інструменти, які мають потенціал забезпечити підприємствам сталий розвиток у повоевний період, відображено на рис. 1.

Цифровізація фінансового управління є пріоритетним інноваційним інструментом для підприємств у забезпеченні вимог сталого розвитку, особливо в умовах повоевного періоду, коли ефективність, прозорість та адаптивність фінансових процесів набувають особливого значення. Запровадження сучасних цифрових технологій дає змогу оптимізувати бюджетування, контролінг, підвищити якість фінансової аналітики та забезпечити інтеграцію різних бізнес-процесів у єдину систему управління.

Хмарні технології забезпечують централізований доступ до даних, гнучкість масштабування та зниження операційних витрат. В Україні, зокрема в державному секторі, реалізується стратегія ІТ-консолідації інформаційних ресурсів із застосуванням хмарних технологій, що дає змогу підвищити прозорість і ефективність управління фінансами [9; 10].

Упровадження хмарних технологій у фінансовий менеджмент підприємств сприяє досягненню вагомих економічних та організаційних ефектів. Зокрема, відмова від фізичної інфраструктури на користь хмарних сервісів дає змогу скоротити витрати на ІТ-інфраструктуру на 30-40% завдяки зменшенню потреби в локальних серверах, технічному обслуговуванні та оновленні обладнання [7]. Крім того, застосування хмарних рішень прискорює процеси оброблення фінансових даних і формування управлінської аналітики в режимі реального часу, що підвищує гнучкість фінансового управління та адаптивність підприємства до змін зовнішнього середовища.

Водночас безперервний доступ до актуальної фінансової інформації (незалежно від географічного розташування чи часу дня) істотно підвищує оперативність ухвалення управлінських рішень на всіх рівнях. Такий підхід дає змогу забезпечити єдність інформаційного середовища, уникнути дублювання даних і мінімізувати ризики інформаційної асиметрії в системі управління.

Автоматизовані підходи до організації бюджетних процесів і функції контролінгу значно знижують залежність від суб'єктивного впливу людського чинника, забезпечуючи водночас підвищення достовірності прогнозних розрахунків і оперативність управлінських рішень щодо бюджетного коригування. Упровадження сучасних цифрових інструментів у сфері бюджетування сприяє суттєвій оптимізації часових витрат на підготовку бюджетної документації, зокрема дає змогу скоротити тривалість формування бюджетів орієнтовно на 25-35%. Крім того, зростає точність фінансового планування, що, за оцінками дослідників, може покращуватись на 15-20% порівняно із традиційними методами. Важливою перевагою автоматизованих систем є можливість здійснення постійного моніторингу виконання бюджетних параметрів у режимі реального часу, що підвищує прозорість і контрольованість

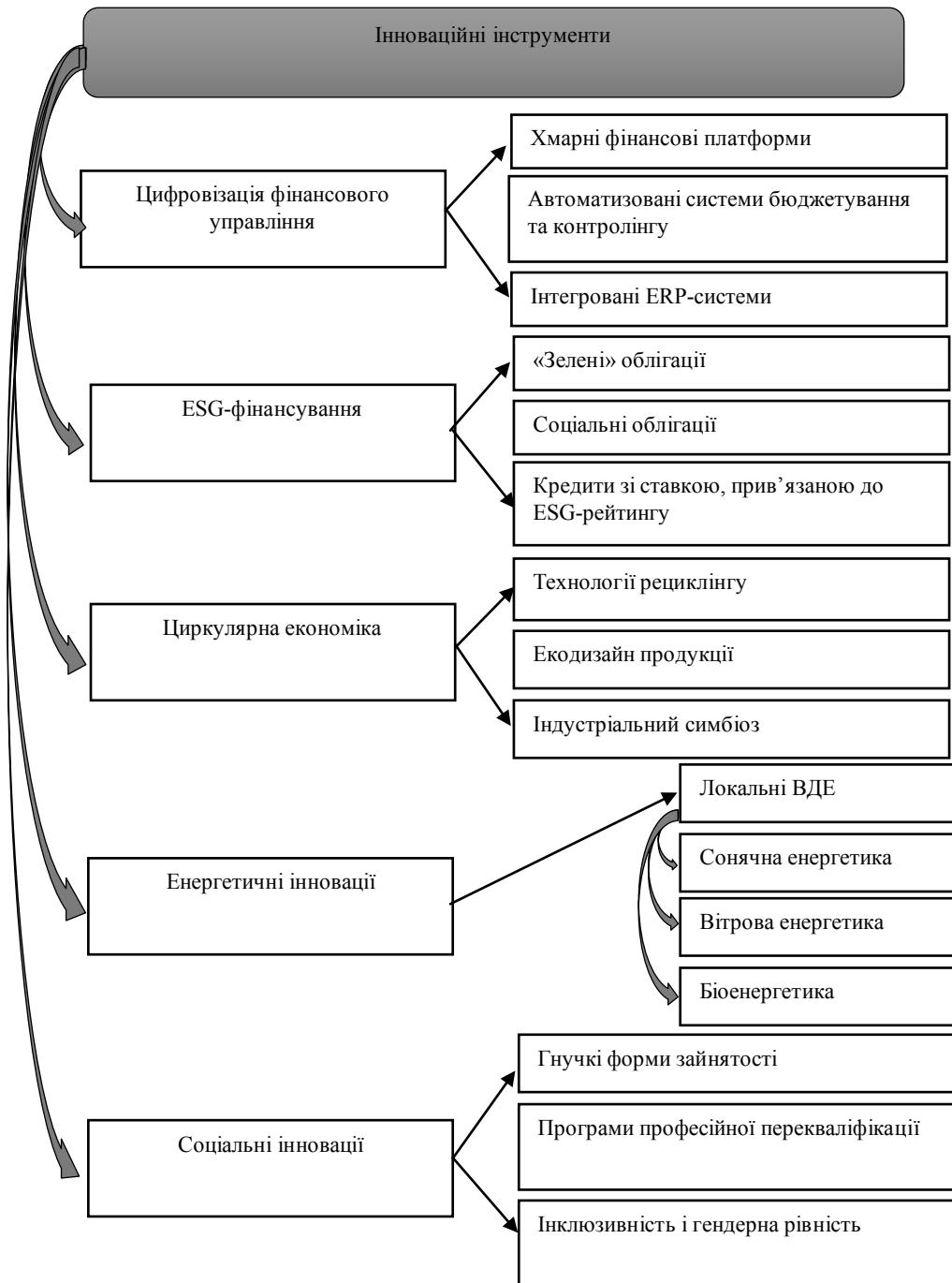

Рис. 1. Інноваційні інструменти підприємства для забезпечення вимог сталого розвитку
Джерело: власна розробка авторів.

фінансових процесів. Зазначені технології, як правило, мають інтеграційні можливості з корпоративними ERP-платформами, що дає змогу здійснювати цілісний аналіз руху фінансових ресурсів підприємства, підвищуючи ефективність управлінських рішень на стратегічному та оперативному рівнях.

ERP-системи (Enterprise Resource Planning) є одним з важливих інструментів інтегрованого управління ресурсним потенціалом підприємства, охоплюючи фінансову, виробничу, логістичну та кадрову сфери. Упровадження їх сприяє формуванню єдиної інформаційної платформи, яка забезпечує синхронізацію функціонування структурних підрозділів і прискорює обмін управлінською інформацією в межах організації. Одним з визначальних ефектів функціонування ERP-систем є автоматизація фінансових процесів, що зумовлює істотне зменшення витрат на операційну діяльність, орієнтовно в межах 20-30%. Крім того, використання таких систем підвищує рівень прозорості фінансової звітності, забезпечуючи відповідність сучасним стандартам обліку та принципам сталого розвитку.

У табл. 1 зображено порівняльну характеристику цифрових інструментів у фінансовому управлінні підприємств.

Таблиця 1

Цифрові інструменти у фінансовому управлінні підприємств

Характеристика	Хмарні фінансові технології	Автоматизовані системи бюджетування та контролінгу	Інтегровані ERP-системи
Основна функція	Зберігання, оброблення даних онлайн	Планування, моніторинг бюджету та контролінг	Комплексне управління ресурсами
Вплив на витрати	Зниження інфраструктурних витрат на 30-40%	Скорочення часу на бюджетування на 25-35%	Зниження операційних витрат на 20-30%
Підвищення прозорості	Висока (онлайн-доступ, аналітика)	Висока (автоматичний контроль, звітність)	Висока (єдина база даних, звіти)
Ризики	Безпека даних у хмарі	Залежність від якості автоматизації	Складність впровадження
Відповідність сталому розвитку	Забезпечує прозорість і ефективність	Підвищує точність і оперативність управління	Інтегрує всі процеси, сприяє оптимізації

Джерело: сформовано авторами.

Доречно зазначити, що в повоєнний період Україна активно впроваджує цифрові рішення у фінансовому управлінні, що є частиною державної Стратегії цифрового розвитку системи управління державними фінансами до 2030 року [9]. Ця стратегія передбачає:

- оптимізацію обміну даними між фінансовими установами;
- зниження операційних витрат і підвищення ефективності адміністрування бюджетних ресурсів;
- підвищення прозорості та довіри до фінансової системи;
- запровадження інноваційних цифрових рішень для аналітики і прогнозування бюджетних процесів;
- підвищення інформаційної безпеки та мінімізацію впливу людського чинника.

Зокрема, у 2022–2024 рр. Мінфін України створив низку автоматизованих систем і вебпорталів, що сприяють популяризації інвестування у військові облігації внутрішніх державних позик, а також реалізував модуль моніторингу виконання зобов'язань України перед міжнародними партнерами.

Ці заходи сприяють не лише відновленню економіки, а й формуванню сталих фінансових практик, що відповідають принципам екологічної, соціальної та економічної відповідальності.

Наступним інноваційним інструментом підприємства для забезпечення сталого розвитку є ESG-фінансування, яке інтегрує екологічні, соціальні та управлінські критерії у фінансові рішення. Зокрема, «зелені» облигації – це боргові цінні папери, випущені для фінансування екологічно спрямованих проєктів, таких як енергоефективність, відновлювана енергетика, зниження викидів парникових газів. За даними Bloomberg, у 2020 р. обсяг випуску «зелених» облигацій досяг рекордних 305 млрд дол. США, що на 13% більше порівняно із 2019 р. [11]. У першому кварталі 2025 р. 53% компаній, які використовують стале фінансування, застосовували «зелені» облигації [12]. В Україні з 2021 р. НКЦПФР активно підтримує розвиток «зелених» облигацій, затвердивши рекомендації щодо впровадження їх з огляду на міжнародні стандарти ICMA, IFC та Світового банку [13]. Доцільно відзначити, що перший випуск відбувся у 2021 р. (Укрексімбанк – 15 млн дол. США). Станом на 2024 р. обсяг емісій перевищив 120 млн дол. США, зокрема завдяки муніципальним проєктам у Львові та Києві [14].

Соціальні облигації спрямовані на фінансування проєктів із соціальним ефектом: охорона здоров'я, освіта, соціальна інфраструктура. У 2020 р. випуск соціальних облигацій зріс значно швидше, ніж «зелених», що свідчить про щораз вищий попит на соціально орієнтовані інвестиції [11]. Із 2022 р. соціальні облигації використовують для фінансування:

- відновлення медичної інфраструктури (5 млн дол. США у 2022 р.);
- соціального житла для ВПО (18 млн дол. США у 2023 р.) [15].

У першому кварталі 2025 р. 30% компаній використовують соціальні облигації як інструмент сталого фінансування [12].

Кредити зі ставкою, прив'язаною до ESG-рейтингу, передбачають зміну кредитної ставки залежно від ESG-показників позичальника. Упровадження таких кредитів стимулює підприємства покращувати свої ESG-показники для зниження вартості фінансування. Зокрема, банки впровадили автоматизовані системи оцінювання ризиків, що дало змогу у 2024 р. знизити ставки на 1,5-2% для клієнтів з високим ESG-рейтингом [16] та залучити 90 млн дол. США у проєкти ВДЕ та енергоефективність [17].

За даними KPMG, у 2025 р. приблизно 51% компаній застосовували різні форми сталого фінансування, включно із кредитами зі ставками, пов'язаними з ESG [12]. В Україні цей напрям також набирає обертів, оскільки регулятори розробляють нормативну базу для інтеграції ESG у кредитні продукти [13]. Динаміка розвитку ESG-фінансування наведена в табл. 2.

Аналіз динаміки ESG-фінансування в Україні за 2021-2024 рр. свідчить про стійке зростання обсягів залучення капіталу через інструменти сталого фінансування, що відображає поступову інтеграцію принципів сталого розвитку в інвестиційну політику. Найбільш активно розвивається сегмент «зелених» облигацій, обсяг розміщення яких зріс з 15 млн дол. США у 2021 році до 120 млн дол. США у 2024 р., що означає приріст на 105 млн дол. США. Це свідчить про підвищення інтересу до екологічно орієнтованих інвестицій як з боку державних інституцій, так і з боку приватного сектору.

Також спостерігається активізація ринку соціальних облигацій, які не були представлені у 2021 р. (в Україні не було повноцінно сформованого законодавства та регуляторних механізмів для випуску соціальних облигацій згідно з міжнародними стандартами), проте вже у 2024 р. обсяг їх досяг 35 млн дол. США, прогнозується досягнення 50 млн дол. США у 2025 р. Така динаміка свідчить про актуалізацію питань соціального впливу, зокрема в умовах відновлення інфраструктури та соціальних послуг у повоєнний період.

ESG-кредитування, попри деяке скорочення у 2022 р. (28 млн дол. США проти 45 млн дол. США у 2021 р.), надалі продемонструвало відновлення і зростання до

Таблиця 2

ESG-фінансування в Україні, млн дол. США

Інструмент	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.*	Темпи росту, +/- 2024 р. до 2021 р.
«Зелені» облігації	15	42	78	120	200	+105
Соціальні облігації	–	5	18	35	50	+35
ESG-кредити	45	28	65	90	150	+45

*Прогнозні дані на основі звітів НБУ

Джерело: побудовано на основі джерел [15; 18].

90 млн дол. США у 2024 р. Це відображає відновлення довіри до механізмів сталого кредитування та розширення доступу до фінансових ресурсів для підприємств, що імплементують ESG-принципи у свою діяльність.

Зауважимо, аналіз показує позитивну динаміку зростання ESG-фінансування, що корелює із загальносвітовими тенденціями трансформації фінансових ринків у напрямі відповідального інвестування. Це створює передумови для формування в Україні сприятливого середовища для впровадження стандартів сталого розвитку на рівні підприємств і регіонів, зокрема в контексті післявоєнної відбудови економіки.

Висновки. Проведене дослідження засвідчило, що впровадження інноваційних інструментів у діяльність підприємств є необхідною умовою забезпечення їхнього сталого розвитку в умовах повоєнної трансформації економіки. Застосування цифрових технологій у фінансовому управлінні, зокрема хмарних рішень, автоматизованих систем бюджетування та ERP-платформ, сприяє підвищенню прозорості, ефективності та адаптивності управлінських процесів. Водночас розвиток ESG-фінансування, включно із «зеленими» та соціальними облігаціями, а також кредитами зі ставками, прив'язаними до ESG-показників, формує передумови для залучення інвестицій, мінімізації ризиків і підвищення соціально-екологічної відповідальності бізнесу. Узагальнення результатів дослідження дає змогу стверджувати, що інтеграція інноваційних інструментів у систему управління підприємствами забезпечує формування довгострокової стійкості, підвищення конкурентоспроможності та сприяє реалізації цілей сталого розвитку в умовах післявоєнного відновлення.

Список використаних джерел

- Коваленко О. В., Гончарук Т. О. Інноваційні підходи до управління сталим розвитком підприємства в умовах цифрової трансформації. *Економіка та держава*. 2022. № 11 (185). С. 45-61.
- Петренко М. В., Литвиненко Ю. С. Стратегічний аналіз інноваційної діяльності підприємств в умовах нестабільного ринку. *Бізнес Інформ*. 2023. № 4 (520). С. 72-89.
- Мельник В. Г., Савченко І. П. Ефективність інноваційних стратегій для забезпечення сталого розвитку підприємств. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2023. № 3 (71). С. 108-123.
- Дуброва І. М., Соколова Т. Ю. Стратегії сталого розвитку підприємств в умовах економічної нестабільності. *Актуальні проблеми економіки*. 2022. № 10 (240). С. 34-49.
- Яценко О. В., Лисенко Н. С. Використання інноваційних технологій для забезпечення сталого розвитку підприємств. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2023. № 5 (112). С. 64-79.
- Jackson E., Liu S. Strategic Approaches to Innovation and Sustainability in Fluctuating Markets. *Global Business Review*. 2023. Vol. 24. P. 87-103.
- Miller D., Wilson T. Navigating Uncertainty: Innovative Strategies for Sustainable Development. *International Journal of Innovation Management*. 2022. Vol. 26. P. 112-130.
- Robinson L., Chen Y. Green Innovation and Sustainability in Dynamic Markets. *Journal of Sustainable Business and Innovation*. 2023. Vol. 19. P. 202-218.

9. Уряд затвердив Стратегію цифрового розвитку системи управління державними фінансами до 2030 року. *Міністерство фінансів України*: сайт. 2025. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/minfin_uriad_zatverdiv_strategiiu_tsifrovogo_rozvitku_sistemi_upravlinnia_derzhavnimi_finansami_do_2030_roku-5159
10. Реформа управління державними фінансами: цифровізація як інструмент для виведення процесів на новий рівень управління та викоринення системних проблем. *Програма Європейського Союзу з підтримки управління державними фінансами в Україні*: сайт. URL: <https://eu4pfm.com.ua/interviews/reforma-upravlinnia-derzhavnymy-finansamy-tyyfrovizatsiia-ia-k-instrument-dlia-vyvedennia-protseviv-na-novyy-riven-upravlinnia-ta-vykorinennia-systemnykh-problem/?lang=uk>
11. Херекар Я. Стандарти розкриття ESG для небанківських фінансових установ з рекомендаціями. 2022. *United Nations Development Programme*: сайт. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-08/UNDP-UA-ESG-disclosure-UKR.pdf>
12. GPMG. ESG-новини. 2025. *KPMG*: сайт. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2025/04/esg-news-1-kvartal-2025.html>
13. Стале фінансування та ESG. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. 2022. *Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку*: сайт. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/stale-finansuvannia-ta-esg/>
14. Примостка Л., Слісар В. Розвиток ринку зелених облігацій. *Вісник економіки*. 2023. №3. С. 55-67. <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.03.055>
15. Зелені, соціальні та стійкі облігації як механізм імпакт-інвестування. *Ukraineinvest*. 2023. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/news/27-05-22-2/>
16. Банківські установи інтегрували ESG-вимоги в умови кредитування. *Фінансовий клуб*. 2025. URL: <https://finclub.net/news/bankivski-ustanovy-intehruvaly-esgvymohy-v-umovy-kredytuvannia.html>
17. Зелене фінансування та ESG. *НБУ*: сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/events/zelene-finansuvannia-ta-esg>
18. Політика щодо розвитку сталого фінансування на період до 2025 року. *НБУ*: сайт. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Policy_rozvytok-stalogo-finansuvannja_2025.pdf

References

1. Kovalenko, O. V., & Honcharuk, T. O. (2022). Innovatsiyni pidkhody do upravlinnya stalym rozvytkom pidpryyemstva v umovakh tsyfrovoyi transformatsiyi [Innovative approaches to managing the sustainable development of an enterprise in the context of digital transformation]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and State*, 11 (185), 45-61. [in Ukrainian].
2. Petrenko, M. V., & Lytvynenko, Yu. S. (2023). Stratehichnyy analiz innovatsiynoyi diyal'nosti pidpryyemstv v umovakh nestabil'noho rynku [Strategic analysis of the innovative activity of enterprises in the context of an unstable market]. *Biznes Inform – Business Inform*, 4 (520), 72-89. [in Ukrainian].
3. Melnyk, V. H., & Savchenko, I. P. (2023). Efektyvnist' innovatsiynykh stratehiy dlya zabezpechennya staloho rozvytku pidpryyemstv [Effectiveness of innovation strategies to ensure sustainable development of enterprises]. *Marketynh i menedzhment innovatsiy – Marketing and innovation management*, No. 3 (71), 108-123. [in Ukrainian].
4. Dubrova, I. M., & Sokolova, T. Yu. (2022). Stratehiyi staloho rozvytku pidpryyemstv v umovakh ekonomichnoyi nestabil'nosti [Strategies for sustainable development of enterprises in the context of economic instability]. *Aktual'ni problemy ekonomiky – Current problems of the economy*, 10 (240), 34-49. [in Ukrainian].
5. Yatsenko, O. V., & Lysenko, N. S. (2023). Vykorystannya innovatsiynykh tekhnolohiy dlya zabezpechennya staloho rozvytku pidpryyemstv [Using innovative technologies to ensure sustainable development of enterprises]. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho universytetu – Scientific Bulletin of Uzhgorod University*, 5 (112), 64-79. [in Ukrainian].
6. Jackson, E., & Liu, S. (2023). Strategic Approaches to Innovation and Sustainability in Fluctuating Markets. *Global Business Review*, 24, 87-103. [in Ukrainian].
7. Miller, D., & Wilson, T. (2022). Navigating Uncertainty: Innovative Strategies for Sustainable Development. *International Journal of Innovation Management*, 26, 112-130.
8. Robinson, L., & Chen, Y. (2023). Green Innovation and Sustainability in Dynamic Markets. *Journal of Sustainable Business and Innovation*, 19, 202-218.
9. Уряд затвердив Стратегію цифрового розвитку системи управління державними фінансами до 2030 року [The Government has approved the Strategy for the Digital Development of the Public Finance Management System until 2030] (2025). *Ministry of Finance of Ukraine*: Website. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/minfin_uriad_zatverdiv_strategiiu_tsifrovogo_rozvitku_sistemi_upravlinnia_derzhavnimi_finansami_do_2030_roku-5159 [in Ukrainian].
10. Реформа управління державними фінансами: тифровізація як інструмент для виведення процесів на новий рівень управління та викоринення системних проблем [Public finance management reform: digitalization as a tool for bringing processes to a new level of management and eradicating systemic problems]. (2025). *European Union Programme to Support Public Finance Management in Ukraine*: Website. URL: <https://eu4pfm.com.ua/interviews/reforma-upravlinnia-derzhavnymy-finansamy-tyyfrovizatsiia-ia-k-instrument-dlia-vyvedennia-protseviv-na-novyy-riven-upravlinnia-ta-vykorinennia-systemnykh-problem/?lang=uk> [in Ukrainian].

11. Kherekar, Ya. (2022). Standarty rozkrytyta ESG dlya nebankivsk'kykh finansovykh ustanov z rekomendatsiyamy [ESG disclosure standards for non-banking financial institutions with recommendations]. *United Nations Development Programme*: Website. URL: chrome-extension://efaidnbnmnncipcajpcglclefindmkaj/https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-08/UNDP-UA-ESG-disclosure-UKR.pdf [in Ukrainian].
12. GPMG. ESG-novyny [GPMG. ESG-news] (2025). *KPMG*: Website. URL: https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2025/04/esg-news-1-kvartal-2025.html [in Ukrainian].
13. Stale finansuvannya ta ESG [Sustainable financing and ESG] (2022). *National Securities and Stock Market Commission*: Website. URL: https://www.nssmc.gov.ua/stale-finansuvannya-ta-esg/ [in Ukrainian].
14. Prymostka, L., & Slisar, V. (2023). Rozvytok rynku zelenykh oblihasiy [Development of the green bond market]. *Visnyk ekonomiky – Bulletin of the Economy*, 3, 55-67. DOI: https://doi.org/10.35774/visnyk2023.03.055 [in Ukrainian].
15. Zeleni, sotsial'ni ta stiyki oblihasiyyi yak mekhanizm impakt-investuvannya [Green, social and sustainable bonds as an impact investment mechanism] (2023). *Ukraineinvest*: Website. URL: https://ukraineinvest.gov.ua/news/27-05-22-2/ [in Ukrainian].
16. Bankivski ustanovy intehruvaly ESG-vymohy v umovy kredyтуvannya [Banking institutions have integrated ESG requirements into lending conditions] (2025). *Financial Club*: Website. 2025. URL: https://finclub.net/news/bankivski-ustanovy-intehruvaly-esgvymohy-v-umovy-kredyтуvannya.html [in Ukrainian].
17. Zelene finansuvannya ta ESG. NBU [Green financing and ESG] (2025). *NBU*: Website. URL: https://bank.gov.ua/ua/events/zelene-finansuvannya-ta-esg [in Ukrainian].
18. Polityka shchodo rozvytku staloho finansuvannya na period do 2025 roku [Policy on the development of sustainable financing for the period until 2025] (2025). *NBU*: Website. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Policy_rozvytok-stalogo-finansuvannya_2025.pdf [in Ukrainian].

Aliksieiev I. V., Potopnyk B. P. Innovative tools for ensuring sustainable development of enterprises in the context of Ukraine's post-war economic transformation

This article examines the theoretical and practical aspects of using innovative tools in enterprise operations as a key factor in ensuring sustainable development in the context of Ukraine's post-war economic transformation. The relevance of the topic stems from the need for business entities to adapt to conditions of multi-vector uncertainty, resource constraints, disruptions in production and logistics chains, as well as growing environmental and social challenges. The aim of the study is to substantiate the role of innovative tools in enhancing the efficiency of enterprise management and ensuring the integration of sustainable development principles into their strategic activities. The methodological framework comprises systemic, structural-functional, and logical-analytical approaches, as well as methods of theoretical generalization, comparative analysis, and systematization. It has been demonstrated that the digitalization of financial management, particularly the implementation of cloud technologies, automated budgeting systems, and ERP systems, enhances the transparency, responsiveness, and effectiveness of management decisions. It has been established that the use of these tools contributes to cost reduction, business process optimization, and increased adaptability of enterprises to changes in the external environment. It is substantiated that an important direction for ensuring sustainable development is the implementation of ESG financing, which integrates environmental, social, and governance criteria into enterprises' financial activities. The dynamics of the development of green and social bonds, as well as ESG lending in Ukraine, have been analyzed, indicating a gradual increase in the role of sustainable financing in the national economy. It is determined that the comprehensive application of innovative instruments ensures an increase in the competitiveness of enterprises, the strengthening of their financial stability, and the formation of long-term business value. The practical significance of the research results lies in the possibility of using them to develop effective management strategies for enterprises in the context of Ukraine's post-war recovery and integration into the European economic space.

Keywords: innovative tools, sustainable development, digitalization, financial management, ESG financing, enterprises, post-war recovery, competitiveness.

Алексеев Игорь Валентинович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів Національного університету «Львівська політехніка» (e-mail: ihor.v.aliksieiev@lpu.ua, ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-6618-3100).

Aliksieiev Ihor Valentynovich – Dr.Sci. (Econ.), Prof., Professor of the Department of finance of the Lviv Polytechnic National University.

Потопник Богдан Павлович – аспірант кафедри фінансів Інституту економіки і менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» (e-mail: potopnyk.bohdan.p@gmail.com; ORCID ID: https://orcid.org/0009-0002-8346-3539).

Potopnyk Bohdan Pavlovych – Postgraduate of the Department of finance of the Institute of Economics and Management of the Lviv Polytechnic National University.

Надійшло 21.08.2025 р.